

Työeläkelaitoksille

K A T S A U S S O V E L T A M I S A S I O I S T A 3/95

RATKAISTUJA ASIOITA

A:19950925

L:Lausunto

ELÄKKEEN PERUSTEENA OLEVA ANSIO ULKOMAANTYÖSSÄ

X on ollut työkomennuksella USA:ssa useita vuosia. Hänen ulkomaantytöä koskeva sopimuksensa on uusittu 18.2.1994. Sopimuksessa on määritelty vakuutuslasku allekirjoittamishetken tasossa. Eläkelaitos pyysi ETK:n kantaa TEL:n 7 §:n 5 momentin mukaiseen vakuutuslaskuun siirtymisestä.

ETK: TEL:n 7 §:n 5 momentin voimaantulosäännöstä sananmukaisesti tulkiten voitaisiin katsoa, että uusi vakuutuslasku tulee kysymykseen vain silloin, kun työntekijä tosiasiallisesti lähetetään ulkomaille työkomennukselle uusien säännösten voimassa ollessa. On kuitenkin perusteita hyväksyä vakuutuslaskuun siirtyminen jo ulkomaankomennuksella olleelle silloin, kun aiemmassa sopimuksessa määritelty komennusaika umpeutuu ja uudesta komennuksesta sovitaan 1.1.1994 tai sen jälkeen. Kysymyksessä on tällöin tavallaan uusi lähettäminen. Joka tapauksessa työntekijä voidaan aina palauttaa välillä Suomeen ja lähettää uudestaan komennustyöhön hyvinkin pian, jolloin täyttyy lain sanamuoto ulkomaille lähettämisestä lain voimassa ollessa. Vakuutuslaskuun siirtymisellä vältetään ainakin pääosin ne tulkintaongelmat ja perusteettoman korkeat eläkepalkat, joita ulkomaankomennuksissa esiintyi aikaisemman säännön perusteella. Vakuutuslaskuun siirtymistä sopimuksen ollessa uusittavana puoltaa myös saman työntekijöiden tasavertainen kohtelu asemassa. Menettely on myös sopusoinnussa sen tavoitteen kanssa, johon ulkomaantytön eläkepalkkaa koskevalla lainmuutoksella pyrittiin.

ETK sov11803 (tiedustelut Telma Syri)

* * *

A:19951004

L:Kirje

TYÖSUHDE GIBALTARILAISEEN TYÖNANTAJAAN

Suomalainen X työskentelee vientisihteerinä Gibraltarilla rekisteröidylle yhtiölle. Työ tapahtuu kokonaan Suomessa. Henkilökohtainen sitoutuminen työntekoon, säännöllinen työaika sekä työtilat ja -välineet toisessa yhtiössä, jonka ulkomainen yhtiö omistaa. X:llä on kuukausipalkka ja saa vuosiloman. Yhtiö antaa toimeksiannot ja ohjeet lähes päivittäin ja myös X antaa tietoja työskentelystään lähes päivittäin.

ETK: X on työsuhteessa ulkomaiseen yhtiöön. Sovelletaan TEL:a.

Gibraltar kuuluu Isoon-Britanniaan ja on siten EU:n sosiaaliturvajärjestelmän piirissä. Kysymyksessä ei ole EY:n asetuksessa 1408/71 tarkoitettu lähetetty työntekijä, joten työhön Suomessa sovelletaan Suomen työeläkelakeja.

ETK sov11805 (tiedustelut Telma Syri)

* * *

A:19951123

L:Kirje

SUOMALAINEN TYÖSSÄ TALLINNASSA

Suomalainen oli 1988-89 kirjallisen työsopimuksen perusteella mekaanikkona Tallinnassa suomalais-neuvostoliittolaisessa yhteisyrityksessä. Työsopimuksen mukaan yhteisyritys vakuuttaa työntekijän suomalaisessa eläkevakuutusyhtiössä. Yhteisyrityksen omistus: NL 51 % ja suomalainen Oy 49 %. X:ää ei ole työeläkevakuutettu Suomessa.

ETK: X:n työskentely ei kuulu Suomen työeläkelakien piiriin.

Yhteisyrityksen suomalaiset työntekijät on voitu vakuuttaa Suomen työeläkelakien mukaan vain jos suomalainen osapuoli oli yrityksen pääomistaja (yhteisyritys suomalaisen yhtiön tytäryhtiö) tai jos suomalainen osakas oli lainannut työntekijän yhteisyrityksen palvelukseen (työnantajan asemassa suomalaisen yhtiö).

Suomen ja Viron välillä ei ole tällä hetkellä vielä voimassa olevaa sosiaaliturvasopimusta.

ETK sov11817 (tiedustelut Marja Rantala)

* * *

A:19951005

L:Kannanotto

TYÖSKENTELEY ULKOMAANLIIKENTEEN LAIVOILLA

Kosmetiikkayhtiön konsulentit työskentelevät suomalaisten yhtiöiden laivoilla kosmetiikkayhtiön omissa myyntipisteissä.

ETK: MEL

Merimieseläkekassan mukaan on MEL:iin vakuutettu myös mm. laivoilla yrittäjinä toimivien partureiden työntekijöitä.

(tiedustelut Ritva Lehtinen)

* * *

A:19950927

L:Lausunto

ENNAKKOPERINTÄREKISTERIIN ILMOITTAUTUMISEN MERKITYS

Kaupunki on tilannut yhtyeen Toiminimi A:lta esiintymään tapahtumassa ja tulkin neuvolaan Kielipalvelu B:ltä. Kaupunki on tiedustellut, tuleeko sen maksaa TaEL-maksut ja periä palkansaajan työeläkemaksu näille yrityksille suoritetuista ennakoperintälain 6 §:n mukaisista korvauksista. Yritykset on merkitty ennakoperintärekisteriin, jolloin palkasta ei suoriteta ennakonpidätystä eikä makseta työnantajan sosiaaliturvamaksua.

ETK: Ennakoperintälain muutos (1215/1994) ei muuta työeläkelakien soveltamista. Rekisteröitymisen oikeusvaikutukset koskevat vain ennakoperintää ja siihen liittyvää sosiaaliturvamaksun suorittamista. Tulkinnanvaraisissa tapauksissa rekisteröinti on vain yksi arvioinnissa huomioon otettavista seikoista.

Jos kaupunki on sopinut toiminimen kanssa esiintymisestä ja maksanut siitä toiminimelle sovittua kokonaishinnan, voidaan katsoa, ettei kaupunki ole ollut työnantajan asemassa. Jos kaupunki on tilannut palvelun käännös- tai tulkkirytykseltä, voidaan lähtökohtaisesti olettaa, ettei kyseessä ole työoikeudellinen työsuhde yrityksen lähettämän henkilön ja kaupungin välillä.

ETK sov11804 (tiedustelut Telma Syri)

* * *

A:19951017

L:Päätös

HAUTAJAISEMÄNTÄ

X:n katsottiin työskentelevän Ky:n omistaman hautaus toimiston johdon ja valvonnan alaisena työsuhteessa olevana työntekijänä seuraavin perustein:

Hautaustoimisto on järjestänyt muistotilaisuuksien pitopaikat ja useimmissa tapauksissa myös sopinut tarjoiluista vainajien omaisten kanssa. X on yleensä hankkinut tarjoilujen raaka-aineet hautaustoimiston osoittamalta kauppiaalta. Hän ei ole käyttänyt omaa pääomaa raaka-aineiden hankkimiseen, vaan hautaustoimisto on laskuttanut raaka-aineista omaisia. Hautaustoimisto on maksanut X:lle korvauksen työstä alueen hautaustoimistojen käyttämän tuntitaksan mukaan. Se on myös tarvittaessa hankkinut X:lle apu-emännän, joskin hän on itsekin voinut järjestää apulaisen itselleen tietystä emäntäpiiristä, jota myös hautaustoimisto käyttää. Hautaustoimisto on kuitenkin aina maksanut palkan myös apulaiselle.

ETK on antanut asiasta SITO-päätöksen eläkelaitoksen siirrettyä asian ETK:n ratkaistavaksi (TEL:n 10 §:n 2 momentti). Tapauksessa oli se erityispiirre, että hautaustoimisto on maksanut X:lle palkan kunkin muistotilaisuuden osalta erikseen ja kirjoittanut palkasta rekisteröimättömän työnantajan ennakonpidätystodistuksen vainajan perikunnan nimissä.

Lisäksi X:llä on oikeus työskennellä muillekin ja hän tekee samaa työtä myös toiselle hautaustoimistolle ja toimii pitoemäntänä yksityisten ihmisten ja yhtiöiden tilaisuuksissa. Ky:n hautaustoimiston järjestämiin muistotilaisuuksissa hän työskentelee silloin, kun hänelle sopii, joskin ko. hautaustoimisto on hänen pääasiallinen työllistäjänsä.
VALITUS VIREILLÄ ELÄKELAUTAKUNNASSA
ETK sov1633 (tiedustelut Marja Kallenautio)

* * *

A:19951024

L:Lausunto

TYÖSKENTELEY SAMALLE TYÖNANTAJALLE PALKATTOMAN TYÖLOMAN AIKANA

Kaupunginteatterin näyttelijällä oli toistaiseksi voimassa oleva työsuhde teatteriin, jonka perusteella hän kuuluu KVTEL:n piiriin. Palkattoman työloman aikana hän tekee teatterin kanssa erillisen näytelmäkohtaisen vierailusopimuksen, jonka perusteella hän tekee samaa työtä kuin toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen perusteellakin.

ETK: Näyttelijä kuuluu KVTEL:n piiriin myös vierailusopimuksen perusteella tekemänsä työn perusteella.
ETK sov11810 (tiedustelut Pirjo Posti)

* * *

TYÖVOIMAA VUOKRAAVAT YRITYKSET

A:19951031

L:Päätös

Ravintola Extra Oy:ltä ja toiselta samaan yritysryppääseen kuuluvalta yhtiöltä palkkaa saaneen työntekijän katsottiin olleen työsuhteessa Ravintola Extra Oy: öön. Työskentely oli kokonaisuudessaan jatkunut runsaan kuukauden ajan. TEL:n piiriin kuulumisen edellytykset eivät täyttyneet.
ETK sov1365 (tiedustelut Ritva Lehtinen)

* * *

VIREILLÄ OLEVIA ASIOITA

Ravintola Extra Oy:n ym. samaan yritysryppääseen kuuluvien yhtiöiden tekemä valitus eläkelautakunnan päätöksistä on vireillä vakuutusosoikeudessa.
ETK sov1590, ELK 5819a-f/94

* * *

MUUTA AJANKOHTAISTA

Edellisessä katsauksessa soveltamisasioista (2/95, Lakiosaston tiedote 18/95) olleeseen vaatesuunnittelijaa koskevaan tapaukseen on tullut eläkelautakunnasta päätös 29.11.1995. Myös eläkelautakunta piti vaatesuunnittelijaa TEL-työsuhteessa olevana.
ETK sov1619, ELK 3395/95

* * *